

Allianz ZB d.o.o.

društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
koje upravlja imovinom
AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije A

Heinzelova 70, 10 000 Zagreb

**Godišnje izvješće
AZ obveznog mirovinskog fonda
kategorije A
za 2023. godinu**

U Zagrebu, 1. ožujka 2024. godine

Sadržaj:

Izvešće neovisnog revizora vlasnicima udjela AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije A	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	6
Izvešće posloводства	7
Financijski izvještaji	12

Izvešće neovisnog revizora

Vlasnicima udjela AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije A

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije A („Fond“) na dan 31. prosinca 2023. godine i financijsku uspješnost i novčane tokove Fonda za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, kako je definirano u financijskom izvještaju, bilješki 2.

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem od 1. ožujka 2024. Revizijskom odboru društva Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo“) koje upravlja Fondom.

Što smo revidirali

Financijski izvještaji Fonda obuhvaćaju:

- izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2023. godine;
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine;
- izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine;
- izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine;
- izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine;
- izvještaj o vrednovanju imovine i obveze mirovinskog fonda na 31. prosinca 2023. godine; i
- bilješke uz financijske izvještaje, koje sadrže značajne informacije o računovodstvenim politikama i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Fonda u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks). Ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizijske usluge Fondu u razdoblju od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p>Fer vrijednost financijske imovine</p> <p>Vidjeti bilješku 3 uz financijska izvješća pod nazivom Materijalne računovodstvene politike, bilješku 6a pod nazivom Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti te bilješku 17 pod nazivom Financijski instrumenti i povezani rizici za detaljnije informacije.</p> <p>Fond je iskazao ulaganje u dužničke vrijednosnice u iznosu od 43 milijuna eura i vlasničke vrijednosnice u iznosu od 39,2 milijuna eura koje se mjere po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. godine.</p> <p>Usmjerili smo pozornost na vrednovanje financijske imovine zbog značajnosti te imovine i prirode prosudbi (metode i pretpostavke) Uprave društva za upravljanje prilikom utvrđivanja fer vrijednosti. Naša revizija je bila usmjerena na rizik da li je fer vrijednost vrijednosnih papira pravilno utvrđena.</p>	<p>Dobili smo detaljni pregled ulaganja, izračune i procjene vrijednosti vezano uz njihovo fer vrednovanje.</p> <p>Usporedili smo detaljni pregled i izračun fer vrijednosti financijske imovine s pravilima Fonda, odnosno računovodstvenim politikama vrednovanja imovine Fonda.</p> <p>Najznačajniji dio portfelja vrijednosnih papira odnosi se na dužničke i vlasničke vrijednosnice koje kotiraju na aktivnom tržištu, za koje smo usporedili vrijednosti po kojima su vrednovane u Izvještaju o financijskom položaju Fonda na dan 31.12.2023. s javno objavljenim tržišnim cijenama.</p> <p>Za dužničke i vlasničke vrijednosne papire koji ne kotiraju ili nemaju aktivno tržište, pregledali smo procjene fer vrijednosti pripremljene od strane Uprave Društva na uzorku.</p> <p>Provjerili smo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korištenu metodu procjene (fer vrijednost izvedena iz instrumenata kompanija sličnih industrija i tržišta, modelu diskontiranih novčanih tokova ili bilo koje druge tehnike procjene koja omogućava dobivanje procijenjene vrijednosti prema ostvarenim transakcijama na aktivnim tržištima) - ključne pretpostavke korištene u procjenama (usporedivi instrumenti, javno dostupne informacije koje su bile podloga izračuna vrijednosti po modelu diskontiranih novčanih tokova). <p>Provjerili smo da se javno dostupni podaci točno koriste u izračunu fer vrijednosti i matematičku točnost procjena.</p> <p>Provjerili smo objave u financijskim izvještajima koje se odnose na fer vrijednost financijske imovine, s obzirom na njihovu primjerenost i usklađenost sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.</p>

Izveštavanje o ostalim informacijama

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati gore navedene ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru je li Izvešće posloводства sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства za financijsku godinu za koju su sastavljeni financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima; te
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvešću posloводства, Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvješća revizora. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, kako je definirano u financijskim izvještajima, bilješki 2. i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenski neograničenom poslovanju, osim ako uprava namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijave ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, uslijed prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bismo osigurali osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost primijenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena koje donosi uprava i s njima povezanih objava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu dovesti do prekida vremenski neograničenog poslovanja Fonda.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima se temelje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, o planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije te važnim revizijskim nalazima, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim u svrhu uklanjanja prijetnji ili primijenjenim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Fonda 7. prosinca 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine s najnovijim ponovnim imenovanjem na dan 16. ožujka 2023. godine što predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 6 godina.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
1. ožujka 2024.

Siniša Dušić
Član Uprave, ovlašteni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za upravljanje Fondom u skladu sa Statutom i Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 93/15, NN 64/18, NN 115/18, NN 58/20, NN 156/23). Isti zahtijevaju da Društvo za upravljanje pripremi financijske izvještaje za svaku financijsku godinu koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN 2/20, NN 98/20, NN 24/21, NN 146/22), koje je izdala Agencija („računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“), te je odgovorno za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima općenitu odgovornost za poduzimanje razumno raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda, te sprječavanja i otkrivanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, primjenu važećih računovodstvenih standarda, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća posloводства, sukladno zahtjevima članka 21. Zakona o računovodstvu.

Izvješće posloводства i financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Kristijan Buk

Predsjednik Uprave

Mario Staroselčić

Član Uprave

Slaven Bošnjak

Član Uprave

Allianz ZB d.o.o.

društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
ZAGREB 2

**Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima**

Heinzelova 70
10000 Zagreb
Hrvatska

Zagreb, 1. ožujka 2024.

Izvešće posloводства

1. Gospodarska i makroekonomska kretanja u izvještajnom razdoblju

Svijet

Nakon 2022. godine, obilježene eskalacijom sukoba u Ukrajini te inflacijskim pritiscima, u 2023. godinu ušlo se vrlo pesimistično s negativnim projekcijama za razvijena svjetska tržišta, primarno radi nastavka jednog od povijesno agresivnijih ciklusa podizanja kamatnih stopa od strane središnjih banaka te straha od deficita energenata u toku prve europske zime bez kontinuirane opskrbe ruskog plina. Ipak, gospodarstvo SAD-a se pokazalo otpornijim na inflacijske šokove, uz snažan doprinos osobne potrošnje, dok je europsko gospodarstvo bilo otpornije i fleksibilnije od očekivanog, ali uz naznake slabosti u najvećem gospodarstvu – Njemačkoj. U takvom okruženju, za razliku od 2022., većina imovinskih klasa ostvarila je pozitivna nominalna kretanja, a najbolje su reagirala dionička tržišta, uglavnom s dvoznamenkastim prinosima, od čega valja izdvojiti rast od oko 25% američkog S&P 500 indeksa, primarno radi nekoliko velikih tehnoloških dionica te referentne indekse europskog tržišta s rastom od oko 20%.

Hrvatska

U navedenim globalnim okolnostima povišenih rizika i usporavanja gospodarstava na razvijenim tržištima, Hrvatska je nastavila s vrlo dobrim gospodarskim kretanjem, odnosno jednim od viših stopa gospodarskog rasta u Europskoj uniji. Značajan doprinos pozitivnim kretanjima došao je od ulaska u schengenski prostor te eurom kao novom službenom valutom, posebice u aspektu turizma, koji je ostvario rekordne rezultate u pred i post sezoni. Dodatno, na rast gospodarstva utječu i značajni priljevi sredstava iz EU fondova. Sve navedeno rezultiralo je zadržavanjem povijesno najvišeg kreditnog rejtinga BBB+ uz promjenu iz stabilnih u pozitivne izgleda, što implicira na mogućnost povijesnog ulaska u zonu A rejtinga već u tekućoj godini. Nastavljaju se aktivnosti po pitanju ulaska u OECD te najnovije informacije ukazuju da bi Hrvatska mogla ostvariti taj cilj 2026. godine. Pozitivna kretanja prelila su se i na domaće dioničko tržište, koje je ostvarilo rast od skoro 30%, uz veliku zaslugu industrijskog sektora koji je ostvario snažne stope rasta pogonjen trendovima selidbe proizvodnje bliže potrošaču te prelaska na obnovljive izvore energije, odnosno elektrifikacije. Ipak, usporavanje gospodarstva Njemačke te ograničen prostor za rast u vrhuncu turističke sezone ograničavaju optimizam u godini koja je počela.

Poduzete mjere i aktivnosti

Sagledavajući investicijsku politiku AZ-a u retrospektivi, možemo reći da je pod utjecajem boljih makroekonomskih rezultata od očekivanja, povećana izloženost stranim dionicama, uz aktivan pristup u periodima slabosti tijekom ožujka i listopada, dok je izloženost novcu i novčanim tržištima smanjena. Na klasi domaćih dionica nije bilo značajnih novih projekata pa time niti podizanja izloženosti. Nastavljamo i dalje gledati potencijalne kvalitetne projekte koji bi u dugom roku trebali osigurati stabilne izvore prihoda i podržati domaću ekonomiju. Također se i aktivno upravljalo obvezničkim dijelom portfelja te je duracija fonda povećana, uz veću geografsku diverzifikaciju ulaganja, odnosno povećanje izloženosti stranim obveznicama, uz sudjelovanje na domaćim izdanjima obveznica. Što se tiče valuta, promjenom službene valute, kuna je nestala, a službena lokalna valuta postao je euro. Tijekom godine valja istaknuti povećanje izloženosti ostalim valutama, primarno radi geografske diverzifikacije na dioničkim tržištima. Obzirom na i dalje prisutnu ekonomsku neizvjesnost i pojačane geopolitičke rizike, ali i značajno manju premiju rizika koju pružaju dionice u odnosu na obveznice, zadržavamo prostor za povećanje izloženosti riskantnijim klasama imovine u slučaju povećanja premije u narednom periodu. Ostvareni efekti i rezultati primijenjenih mjera i aktivnosti u proteklom razdoblju vidljivi su u rezultatima poslovanja koji su detaljnije prikazani u nastavku godišnjeg izvješća.

Izvešće posloводства (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda

2.1. Poslovne aktivnosti

AZ obvezni mirovinski fond kategorije A („Mirovinski fond“ ili „Fond“) je sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima zasebna imovina bez pravne osobnosti kojom upravlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“ ili „Društvo“).

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je radi ulaganja doprinosa članova Fonda s ciljem povećanja vrijednosti imovine Fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama zakona.

Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima definirane su tri kategorije obveznih fondova A, B i C. S obzirom na razdoblje do umirovljenja članova, oni se međusobno razlikuju po ograničenjima ulaganja i investicijskoj strategiji. Tako članom mirovinskoga fonda kategorije A može biti onaj kojem je do umirovljenja ostalo 10 ili više godina, članom mirovinskoga fonda B onaj kojem je do umirovljenja ostalo 5 ili više godina, dok je članstvo u fondu C obvezno za sve koji do mirovine imaju manje od 5 godina.

Glavne investicijske odrednice za fond kategorije B su ograničenja od minimalno 50% dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane država EU ili OECD-a i maksimalno 40% dionica, za razliku od ograničenja fonda kategorije A od minimalno 30% dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane država EU ili OECD-a i maksimalno 65% dionica. Fond kategorije C je fond konzervativne investicijske politike sa minimumom 70% dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane država EU ili OECD-a dok ulaganja u dionice nisu dozvoljena.

Društvo provodi ulaganja imovine Fonda poštujući temeljna načela ulaganja: sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

Društvo je u 2023. upravljalo imovinom Fonda sukladno utvrđenoj investicijskoj politici, pri čemu je ostvaren prinos Fonda od 13,00%, a prosječan godišnji prinos od osnutka do kraja 2023. iznosi 6,67%.

Ostvareni prinosi po godinama od početka rada Fonda bili su kako je prikazano u tablici:

Godina	Prinos
2023.	13,00%,
2022.	-2,11%
2021.	10,82%
2020.	-0,38%
2019.	12,10%
2018.	0,75%
2017.	3,31%
2016.	12,60%
2015.	9,67%
2014. (od 21.08.)	4,06%

Nominalni prinos mirovinskog fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa. Prosječan godišnji prinos od osnutka izračunava se kao geometrijski prosjek prinosa u razdoblju od osnutka do zadnjeg dana razdoblja. Rezultati poslovanja fonda ostvareni u proteklim razdobljima ne predstavljaju indicaciju i nemaju nikakav utjecaj na buduće rezultate poslovanja fonda. Prilikom izračuna prinosa uzeti su u obzir svi troškovi i naknade Fonda osim ulaznih i izlaznih naknada.

U 2023. godini udio Fonda u ukupnom članstvu obveznih mirovinskih fondova kategorije A iznosi 25,39%. U apsolutnom iznosu, broj članova u Fondu na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 81.319. Tržišni udio Fonda u neto imovini obveznih mirovinskih fondova kategorije A iznosio je krajem godine 28,82%, a u neto doprinosima 25,92%.

Na 31. prosinca 2023. godine 57,11% neto imovine Fonda odnosilo se na ulaganja u domaću imovinu. 35,31% neto imovine bilo je uloženo u državne obveznice Republike Hrvatske dok je 32,55% imovine bilo uloženo u dionice od čega 21,52% imovine Fonda u dionice domaćih poduzeća.

Izješće posloводства (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.2. Financijski rezultati Fonda u 2023.

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2023. godine iznosila je 120 milijuna eura. U 2023. godini neto imovina je povećana za 41 milijun eura.

U ukupnoj imovini Fonda financijski instrumenti prema njihovim klasifikacijama sudjeluju sa sljedećim omjerima: 40% imovine čini financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, 6% financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku, a financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka 54%. 99,84% obveza čine dugoročne obveze koje se odnose na obveze za isplate udjela članova Fonda, dok ostatak od 0,16% čine kratkoročne obveze.

2.3. Upravljanje rizicima

Kao vodeće društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj, Društvo smatra upravljanje rizicima integralnim dijelom svog poslovanja. Okvir upravljanja rizicima, pokriva sve dijelove poslovanja. To osigurava da su rizici identificirani, analizirani, procijenjeni i da se njima upravlja na konzistentan način.

2.4. Financijski instrumenti i rizici

Ulagačke aktivnosti Mirovinskog fonda izlažu Mirovinski fond različitim vrstama rizika povezanih s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste financijskog rizika kojima je Mirovinski fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Imovina Mirovinskog fonda investira se u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi maksimizirala očekivani prihod te minimizirala očekivani rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

Mirovinski fond može ulagati u financijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Mirovinski fond je izložen riziku da se relativan odnos njegove funkcionalne valute i drugih stranih valuta može promijeniti. Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Mirovinski fond je izložen riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene istih ovise o promjenama kamatnih stopa. Mirovinski fond nema kamatonosnih obveza.

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena, bilo da su iste uzrokovane faktorima specifičnim za određeno ulaganje, njegovog izdatelja ili faktore koji utječu na sve instrumente kojima se trguje na tržištu. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz trgovanja vlasničkim vrijednosnicama. Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diversificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima.

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Mirovinskom fondu u trenutku njihova dospijea. Rizik da druga strana neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Kako bi se upravljalo kreditnim rizikom, investicije Fonda su diversificirane i preferiraju se partneri i izdavatelji niskog kreditnog rizika. Kreditni rizik iz dužničkih instrumenata uglavnom proizlazi iz vrijednosnica koje je izdala Republika Hrvatska. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane ostalih država i hrvatskih društava. Maksimalna izloženost pojedinim partnerima prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja što se svakodnevno prati.

Rizik likvidnosti znači situaciju u kojoj vrijednosni papir ne može biti prodan u odgovarajućem roku po razumnoj cijeni što može imati utjecaja na vrijednost fonda ako je ulaganje potrebno prodati u dogledno vrijeme. Rizik likvidnosti također se odnosi i na osiguravanje dovoljno likvidnih sredstava kako bi se podmirili odljevi sredstava iz Fonda prema zahtjevima članova za isplatu. Kako bi upravljalo ovim rizikom, Društvo procjenjuje likvidnost ulaganja u odnosu na potencijalne isplate te vodi računa o usklađenosti ulaganja s potrebama.

Izvješće posloводства (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.5. Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektno štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti. Upravljanje operativnim rizikom fokusira se na rano prepoznavanje i proaktivno upravljanje operativnim rizicima na prvoj liniji obrane tj. na operativnoj razini. Funkcija upravljanja rizicima identificira i procjenjuje relevantne operativne rizike i slabosti u kontrolama kroz dijalog sa prvom linijom obrane.

2.6. Reputacijski rizik i vrijednost klijenata

Reputacijski rizik je rizik neočekivanog pada vrijednosti Društva uzrokovanog padom reputacije. Reputacijski rizik može također biti posljedica gubitaka u svim drugim kategorijama rizika kao npr. tržišni ili kreditni rizik. Reputacijski rizici su identificirani i procjenjivani u procesu procjene glavnih rizika, pri kojem viši management također odlučuje i o eventualno potrebnim akcijama.

Upravljanje rizicima štiti vrijednost kompanije, ali i vrijednost za članove fondova. Pri upravljanju fondovima Društvo osigurava nepristrano postupanje prema svim članovima mirovinskog fonda.

2.7. Budući razvoj Fonda

Društvo će nastaviti poslovati sa zasebnom imovinom Fonda s pozornošću savjesnog gospodarstvenika i isključivo u interesu članova pridržavajući se načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

3. Događaji nakon datuma bilance

Događaji nakon datuma bilance objavljeni su u bilješci 20 financijskih izvještaja.

4. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo u 2023. nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

5. Podružnice društva

Društvo nema podružnica, niti se planira njihovo osnivanje.

6. Pravila korporativnog upravljanja

Pravila korporativnog upravljanja implementirana su u Društvu koje upravlja Fondom.

Efikasno korporativno upravljanje nužan je preduvjet uspješnosti Društva i Fonda. Isto se realizira kroz postavljanje strateških ciljeva, osiguranje infrastrukture koja omogućuje njihovu realizaciju, uspostavu jasne linije odgovornosti, osobnog integriteta Uprave i zaposlenika. Društvo primjenjuje eksterne i interne propise i prati kompatibilnost organizacijske strukture.

6.1. Skupština Društva

Skupštinu Društva saziva Uprava nakon što Nadzorni odbor da suglasnost na odluke koje Skupština temeljem Društvenog ugovora i zakona usvaja. Skupština odlučuje o broju i imenovanju članova Uprave i Nadzornog odbora Društva, financijskim izvješćima, uporabi dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju revizora, prestanku Društva i imenovanju likvidatora te izmjenama Društvenog ugovora. Skupština Društva donosi i druge odluke koje je dužna i ovlaštena donositi temeljem zakona i drugih propisa. Održavanje Skupštine nije potrebno ako se članovi Društva u pisanom obliku suglase o donošenju pojedine odluke.

Izvešće posloводства (nastavak)

6. Pravila korporativnog upravljanja (nastavak)

6.2. Uprava Društva

Uprava Društva zastupa Društvo prema trećima. U vođenju poslovanja Uprava naročito vodi računa da Društvo posluje sukladno važećim zakonskim propisima, internim pravilima o upravljanju rizicima, a odgovorna je i za sustavno praćenje, procjenu i strategiju poslovanja. Uprava je dužna sastavljati financijska izvješća, izvješćivati Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga te realno procjenjivati ukupnu imovinu i obveze.

6.3. Nadzorni Odbor

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova i kontrolira ispravnost financijskog poslovanja Društva u skladu sa zakonom, općim aktima i odlukama Skupštine Društva, usvaja poslovne planove za narednu godinu kao i strateški plan za naredne tri godine, razmatra Izvešće posloводства o ostvarivanju poslovne politike, stanju i poslovanju Društva, daje suglasnost na prijedlog Uprave o usvajanju internih (periodičnih) financijskih izvještaja i privremenom raspoređivanju dobiti prema tim izvješćima, kontrolira jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu s podacima iz poslovnih knjiga i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje Društva, zauzima stavove o prijedlozima Uprave za raspoređivanje dobiti ili pokriće gubitaka po godišnjim financijskim izvješćima, podnosi skupštini Društva izvješće o obavljenom nadzoru nad vođenjem poslova Fonda te daje prethodnu suglasnost na odluke Uprave, kada je to određeno Zakonom.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština uz prethodnu suglasnost Agencije, a jednog člana Nadzornog odbora imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav.

6.4. Revizijski odbor

Sukladno Zakonu o reviziji, Društvo ima Revizijski odbor kojega čine četiri člana Nadzornog odbora Društva, od kojih jedan član Nadzornog odbora ima znanja iz područja računovodstva.

Revizijski odbor prati postupak financijskog izvješćivanja te učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, praćenja usklađenosti te sustav upravljanja rizicima, nadgleda provođenje revizije godišnjih financijskih izvještaja, prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama, daje preporuke Nadzornom odboru o odabiru neovisnog revizora, raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje, kao i analizira ključne izvještaje nadzornih tijela, razmatra njihove nalaze i ispravljanje uočenih nedostataka/nepravilnosti.

6.5. Sukob interesa

Politikom upravljanja sukobom interesa, Pravilnikom o radu, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova kao i pojedinačnim ugovorima o radu te Pravilnikom o standardima usklađenja tržišta kapitala i drugim internim aktima Društva jasno su naznačene dužnosti i odgovornosti svakog pojedinog radnika, zaključivanje osobnih transakcija relevantnih osoba te sprječavanje sukoba interesa.

U Društvu je na snazi i Pravilnik o praćenju usklađenosti kojim se uređuje usklađivanje internih i drugih akata Društva koji se koriste u redovnom poslovanju, s pozitivnim zakonskim propisima, te pravila etičnosti i ponašanja radnika, postupak i ograničenja privatnih ulaganja radnika, pravila ponašanja na tržištu te pravila o zaštiti i postupanju s povlaštenim informacijama, poslovnim i drugim tajnama do kojih radnici mogu doći u redovnom poslovanju.

S ciljem uspostave učinkovitog mehanizma koji će omogućiti djelotvorno praćenje primjerenosti postupanja Društva vezano uz sprječavanje sukoba interesa, kao i identificirati potencijalan sukob interesa te uskladiti postupanje radi sprječavanja istog u Društvu je osnovan i Odbor za sprječavanje sukoba interesa.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU na dan 31. prosinca 2023. godine

u '000 eur

Konta skupine	Pozicija	Bilješka	31.12.2022.	31.12.2023.
	Imovina fonda			
10+18*	Novčana sredstva	5	7.160	696
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		10.702	12.233
	Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri:		53.163	88.188
30+32+40+41+18*	– koji se vrednuju po fer vrijednosti	6a	47.196	82.219
	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		46.727	82.219
	b) neuvršteni na uređenom tržištu		469	0
50+18*	– koji se vrednuju po amortiziranom trošku	6b	5.967	5.969
31+51	Instrumenti tržišta novca		0	7.071
33x	Udjeli UCITS fondova		7.535	10.424
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		0	0
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		824	1.537
35	Izvedeni financijski instrumenti	16	119	169
55	Ostala financijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10) + 39 + 49	Ostala imovina	7	90	224
	Ukupna imovina		79.593	120.542
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva	16	6.118	9.533
	Obveze fonda			
20	Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente		0	5
21+28*	Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	16	0	88
22+28*	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		0	0
23	Obveze prema mirovinskom društvu		18	27
24	Obveze prema depozitaru		2	2
26	Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		23	65
25+28*	Ostale obveze mirovinskog fonda		74	0
	Ukupno obveze mirovinskog fonda		117	187
	Neto imovina mirovinskog fonda		79.476	120.355
	Broj obračunskih jedinica		3.695.466	4.952.192
	Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda		21,5065	24,3033
	Obveze fonda prema izvorima imovine			
90	Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		74.505	105.877
93	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		-12.104	-14.649
94	Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		1.013	9.788
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		17.568	18.581
	Rezerve fer vrijednosti		-1.506	758
96x + 96y	- fer vrijednost financijske imovine		-1.506	758
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
	Ukupno obveze prema izvorima imovine		79.476	120.355
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva	16	6.118	9.533

* obračunata kamata po financijskom instrumentu

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine

u '000 eur

Konta skupine	Pozicija	Bilješka	01.01.2022.- 31.12.2022.	01.01.2023.- 31.12.2023.
	Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata	9	-472	-68
73	Realizirani dobiti od financijskih instrumenata		1.049	876
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata		1.521	944
	Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	9	191	7.834
72 - 62	Nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)		-315	8.226
71x - 60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		506	-392
	Ostali prihodi		4.307	3.503
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	8	551	1.313
71y (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		2.797	987
74	Prihodi od dividendi		832	986
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		127	217
	Ostali financijski rashodi		2.793	1.184
67	Rashodi od kamata		0	0
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		2.733	1.182
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente		60	2
	Ostali rashodi		220	297
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	11	191	263
65	Naknada depozitaru	12	11	16
66	Transakcijski troškovi	15	18	18
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda		0	0
	Dobit ili gubitak		1.013	9.788
	Ostala sveobuhvatna dobit		-2.340	2.264
	<i>Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata</i>		0	0
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosti papiri</i>		-2.340	2.264
	-nerealizirani dobiti/gubici	9	-2.340	2.264
	-preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio)</i>		0	0
	-dobici/gubici		0	0
	-preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		-1.327	12.052

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (direktna metoda)
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine**

u '000 eur

Pozicija	Bilješka	01.01.2022.- 31.12.2022.	01.01.2023.- 31.12.2023.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		-11.143	-35.190
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira		7.481	20.520
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira		-14.135	-46.014
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca		0	3.098
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca		0	-10.015
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova		937	540
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova		-1.565	-2.390
Primici od ulaganja u izvedenice		20.300	7.141
Izdaci od ulaganja u izvedenice		-21.114	-8.823
Primici od dividendi		825	991
Primici od kamata		485	612
Izdaci za kamate		0	0
Primici po depozitima i sličnim instrumentima		21.815	339.916
Izdaci po depozitima i sličnim instrumentima		-25.958	-344.440
Izdaci od naknada za upravljanje		-188	-255
Izdaci za naknade depozitaru		-10	-15
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda		-7	-6
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti		3.348	25.686
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti		-3.357	-21.736
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		16.027	28.729
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		18.408	31.233
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		-2.381	-2.504
Ostali primici iz financijskih aktivnosti		0	0
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti		0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta		0	-3
Neto (smanjenje) novčanih sredstava		4.884	-6.464
Novac na početku razdoblja		2.276	7.160
Novac na kraju razdoblja	5	7.160	696

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI MIROVINSKOG FONDA
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine

u '000 eur

Pozicija	01.01.2022.- 31.12.2022.	01.01.2023.- 31.12.2023.
Dobit ili gubitak	1.013	9.788
Ostala sveobuhvatna dobit	-2.340	2.264
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit)	-1.327	12.052
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	18.425	31.372
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-2.349	-2.545
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda	16.076	28.827
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine mirovinskog fonda	14.749	40.879

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O POSEBNIM POKAZATELJIMA MIROVINSKOG FONDA
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine

u '000 eur

Pozicija	31.12.2023	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.
Neto imovina mirovinskog fonda	120.355	79.476	64.728	50.337	45.857
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	4.952.192	3.695.466	2.946.197	2.538.980	2.304.291
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	24,3033	21,5065	21,9700	19,8255	19,9006
	2023.	2022.	2021.	2020.	2019.
Prinos mirovinskog fonda	13,00	-2,11	10,82	-0,38	12,10
Pokazatelj ukupnih troškova	0,31	0,31	0,31	0,35	0,38
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe		
CITIGROUP GLOBAL MARKETS EUROPE AG, FRANKFURT AM MAIN	36,75		0,00		
ERSTE I STEIERMARKISCHE BANK D.D.	10,29		0,00		
GOLDMAN SACHS & CO LONDON	13,78		0,00		
JP MORGAN SECURITIES AG, FRANKFURT	10,27		0,00		

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O VREDNOVANJU IMOVINE I OBVEZA MIROVINSKOG FONDA
na dan 31. prosinca 2023. godine**

u '000 eur

Metoda vrednovanja	Pozicije	31.12.2022.	% NAV	31.12.2023.	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	55.675	70,05%	101.420	84,26%
od toga tehnikama procjene	22.283	28,04%	19.099	15,87%
	Financijske obveze	0	0,00%	-88	-0,07%
od toga tehnikama procjene	0	0,00%	0	0,00%
Amortizirani trošak	Financijska imovina	23.828	29,98%	18.898	15,70%
	Financijske obveze	0	0,00%	0	0,00%
Ostale metode	Ostala imovina	90	0,11%	224	0,19%
	Ostale obveze	-117	-0,15%	-99	-0,08%

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

1. Fond koji je predmet izvještavanja

AZ obvezni mirovinski fond kategorije A („Mirovinski fond” ili „Fond”) osnovan je 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine. Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje” ili „Društvo”) upravlja Mirovinskim fondom, a sjedište Društva za upravljanje se nalazi u Zagrebu, Heinzelova 70. Krajnji vlasnik i krajnje matično društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka.

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je radi ulaganja doprinosa članova Mirovinskog fonda s ciljem povećanja vrijednosti imovine Mirovinskog fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 93/15, NN 64/18, NN 115/18, NN 58/20, NN 156/23) („Zakon”). Nakon što član ispuni prava za umirovljenje, ukupna imovina na računu člana prebacuje se u regulirano mirovinsko osiguravajuće društvo koje na taj način preuzima podmirivanje obveze za isplatu mirovine.

Načela i strategija ulaganja

Fond će provoditi ulaganja imovine poštujući temeljna načela ulaganja: sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenosti ulaganja, vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

U procesu procjene izloženosti imovine Fonda pojedinim tržišnim rizicima promatra se portfelj Fonda u agregiranoj formi, tj. unutar odgovarajućih klasa imovine. Klase izloženosti ujedno predstavljaju osnovu za procjenu utjecaja pojedinih tržišnih događaja na portfelj Fonda, odnosno osnovu za procjenu rizika kojima je imovina Fonda izložena.

OTP banka d.d. („Depozitar”) je depozitar Mirovinskog fonda.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga („Agencija”) je regulatorno tijelo Mirovinskog fonda.

2. Osnova za pripremu

Osnove računovodstva

Od 1. siječnja 2023. godine Fond o vodi svoje poslovne knjige u eurima (EUR) i u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim načelima i praksi koju primjenjuju poduzeća u Republici Hrvatskoj.

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN 2/20, NN 98/20, NN 24/21, NN 146/22) izdanim od strane Agencije odnosno računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI usvojeni od strane EU”).

Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za financijsku imovinu po amortiziranom trošku te u dijelu prezentacije financijskih izvještaja koji su pripremljeni sukladno pravilniku Agencije. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva se na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2023. godine.

Ovi financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 1. ožujka 2024. godine.

Osnova za mjerenje

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala financijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom trošku ili povijesnom trošku.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Osnova za pripremu (nastavak)

Prezentacija financijskih izvještaja

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na temelju konzistentne prezentacije i klasifikacije.

Funkcionalna i izvještajna valuta

Financijski izvještaji prezentirani su u eurima ("eur"), što je valuta primarnog ekonomskog okruženja u kojem Fond posluje („funkcionalna valuta“). Svi iznosi objavljeni u financijskim izvještajima prikazani su u eurima, zaokruženi na najbližu tisućicu osim ako nije drugačije navedeno.

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2023. godine bio je 1,105000 američkih dolara za 1 euro (2022.: 1,066600).

Promjena prezentacijske i funkcionalne valute

Na dan 1. siječnja 2023. godine euro („EUR“), umjesto dosadašnje hrvatske kune („HRK“), postaje službena monetarna valuta i službeno sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj.

Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj predstavlja promjenu funkcionalne valute koja se primjenjuje prospektivno od navedenog datuma. Sve stavke imovine, obveza i pozicije kapitala koju čine obveze prema izvorima imovine na dan 1. siječnja 2023. godine konvertirane su iz HRK u EUR koristeći fiksni tečaj konverzije od 7,53450 HRK za 1 EUR određen od strane Vlade Republike Hrvatske.

Kao konverzijski tečaj bilance na dan 31. prosinca 2022. godine korišten je fiksni tečaj konverzije koji je iznosio 7,53450 kuna za jedan euro. Kao konverzijski tečaj računa dobiti i gubitka te izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. korišten je također fiksni tečaj konverzije koji je iznosio 7,53450 kuna za jedan euro.

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj za mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki od strane rukovodstva Društva za upravljanje koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, te prihoda i troškova. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultati čine osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima.

Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u Bilješci 4.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3. Materijalne računovodstvene politike

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane na sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvještajima.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne financijske instrumente, nerealizirane dobitke od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, prihode od kamata i amortizacije premije (diskonta), pozitivne tečajne razlike, dividende i ostali slične prihode.

Mirovinski fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-Out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanka priznavanja.

Prihod od kamata od dužničkih instrumenata priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi te je prikazan u stavci Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta) u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Rashodi

Rashodi Mirovinskog fonda uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne financijske instrumente, nerealizirane gubitke od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, naknade za upravljanje, naknade depozitaru, brokerske naknade od transakcija financijskih instrumenata po računu dobiti i gubitka, transakcijske troškove, negativne tečajne razlike te ostale rashode.

Troškovi poslovanja se priznaju u dobiti ili gubitku kako nastaju. Određene troškove poslovanja te rashode nastale na temelju upravljanja Fondom snosi Društvo za upravljanje u skladu sa Zakonom i regulativom Agencije te oni nisu prikazani kao rashod u financijskim izvještajima Fonda.

Nerealizirani dobiti i gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Nerealizirani dobiti i gubici od ulaganja u financijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Financijski instrumenti

Klasifikacija

Mirovinski fond klasificira svoju financijsku imovinu i financijske obveze na temelju poslovnog modela upravljanja financijskom imovinom i obvezama u sljedeće kategorije: financijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku. Društvo za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju vlasničke vrijednosnice, instrumente tržišta novca, ulaganja u investicijske fondove te derivativne financijske instrumente.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosnice.

Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku

Financijska ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku uključuju dužničke vrijednosnice.

Ostale financijske obveze

Financijske obveze koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente i financijske obveze proizašle iz imovine članova Mirovinskog fonda te ostale obveze.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3. Materijalne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Priznavanje i prestanak priznavanja

Priznavanje imovine i obveza provodi se ovisno o vrsti imovine i obveza te provedenoj klasifikaciji. Fond priznaje financijsku imovinu ili financijsku obvezu u izvještaju o financijskom položaju samo i isključivo kada fond postaje jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti instrumenta.

Financijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano ili umanjeno, u slučaju financijske imovine ili financijskih obveza koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom financijske imovine ili financijskih obveza. Izuzetak od navedenog su financijska imovina i financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koji se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u račun dobiti i gubitka.

Početno priznavanje financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužničkih vrijednosnih papira koji se vode po amortiziranom trošku, obavlja se na datum ugovora (datum trgovanja).

Početno priznavanje ostale imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku obavlja se na datum namire.

Kupnja i prodaja financijskih instrumenata priznaje se u imovini Fonda na datum ugovora (trgovanja). Zaključne transakcija kupnje priznaje se u imovini prema vrsti i provedenoj klasifikaciji financijskog instrumenta uz istovremeno priznavanje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini fonda financijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje financijskog instrumenta.

Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca (inicijalna i sekundarna ponuda, ponuda ograničenom broju ulagatelja i sl.) prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca iskazuju se kao potraživanje u iznosu prihvaćene ponude, a nakon njihovog upisa na račun Fonda ili pod/skrbnika u središnjem depozitoriju, odnosno u slučaju ulaganja u prenosive vrijednosne papire izdavatelja iz druge države članice ili države članice Organizacije za gospodarsku suradnju i nadzor (dalje: OECD) po primljenoj obavijesti od depozitara, priznaje se u imovini Fonda sukladno klasifikacijama financijske imovine.

Prenosivi vrijednosni papiri kod obvezujućih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Promjene nad imovinom i obvezama u poslovnim knjigama evidentiraju se na osnovu urednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza iskazuju se u imovini ili obvezama po utvrđivanju imateljevog prava.

Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti priznaju se u imovini Fonda na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu (ex dividend date). Iznimno, Fond može priznati potraživanje za dividende ili udjele u dobiti u imovini na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjele dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja financijska imovina, uključujući derivative koji predstavljaju imovinu, mjeri se po fer vrijednosti, bez umanjenja za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog načina otuđenja, osim vezano za financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope.

Vrijednosni papiri koji kotiraju na burzama dnevno se vrednuju po tekućoj ili tržišnoj vrijednosti, a koja najbolje odražava njihovu fer vrijednost. Razlika između tržišne vrijednosti i troška ulaganja vrijednosnog papira priznaje se kao usklađenje u nerealizirane dobitke ili gubitke u račun dobiti ili gubitka za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit. Temeljem prodaje javljaju se realizirani dobitci/gubici koji čine razliku između knjigovodstvene cijene kupnje utvrđene na dan prodaje i cijene po kojoj se vrijednosni papir prodaje.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Materijalne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Obračun kamate po dužničkim vrijednosnih papirima evidentira se odvojeno od glavnice kako bi se izbjeglo poistovjećivanje rasta cijena koja proizlazi iz obračunate kamate i rasta tržišne vrijednosti dužničkog vrijednosnog papira.

Kamate se počinju obračunavati za imovinu i povezanu obvezu nakon datuma podmirenja kada se prenose s njima povezana prava. Datum podmirenja je datum na koji se imovina isporučuje subjektu ili na koji subjekt isporučuje imovinu.

Prestanak priznavanja

Fond će ukloniti financijsku obvezu (ili dio financijske obveze) iz izvještaja o financijskom položaju samo i isključivo ako je ista nestala, tj. ako je ugovorna obveza podmirena, ispravljena ili istekla.

Fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanak priznavanja.

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost financijske imovine temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije, bez umanjena za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih financijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira temelji se na prosječnoj vaganoj cijeni trgovanja, cijeni zadnje ponude, odnosno cijeni posljednje transakcije sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN 128/17; NN 114/18, NN 2/20, NN 146/22).

Ulaganja u investicijske fondove se vrednuju po neto vrijednosti imovine po udjelu, kao što je izvješteno od strane društava za upravljanje tih fondova. Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerenja financijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela. Službeno odobrene cijene financijskih instrumenata Fonda ne moraju biti jednake zaključnim tržišnim cijenama ponude.

Međutim, postojanje kotirane cijene ne smatra se automatski odgovarajućom mjerom fer vrijednosti. Dodatno se prati razdoblje od zadnjeg dana transakcije, volumen transakcija kao i velike oscilacije u kotiranim cijenama.

Ako službeno odobrena cijena financijskog instrumenta nije dostupna na burzi ili od brokera/dealera za instrumente kojima se ne trguje na određenom tržištu, fer vrijednost instrumenta procjenjuje se primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primijenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja.

Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Materijalne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Aktivno i neaktivno tržište

Smatra se da financijski instrument kotira na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene neposredno i redovno raspoložive na aktivnom tržištu, od trgovaca, brokera, poslovne grupe, agencije za regulaciju cijena ili zakonodavne agencije i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovno nastale transakcije prema tržišnim uvjetima.

Kotirane tržišne cijene za određenu imovinu predstavljaju sadašnju cijenu ponude, a ako ista nije dostupna tada cijena posljednje transakcije dokazuje sadašnju fer vrijednost pod uvjetom da od razdoblja provedbe transakcije nije bilo značajnih promjena ekonomskih okolnosti niti se radilo o prisilnoj transakciji.

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu te prijavljenih OTC transakcija.

Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici Europske unije ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu.

Instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica OECD-a vrednuju se metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospjeća relevantnom do trenutka nove transakcije u mirovinskom fondu kojim upravlja isto mirovinsko društvo, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca istog izdavatelja s istim rokom dospjeća.

Prenosivi dužnički vrijednosni papiri čiji je izdavatelj Republika Hrvatska i kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na neaktivnom tržištu vrednuju se primjenom zadnje cijene objavljene na službeno financijsko-informacijskom servisu za dan za koji se vrednuje imovina i obveze.

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira na neaktivnom tržištu utvrđuje se tehnikama vrednovanja, kojima je cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima za datum vrednovanja.

Procjene fer vrijednosti provode se na temelju tržišnih uvjeta i informacija o financijskom instrumentu korištenjem vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće i oslanjanjem što je manje moguće na specifične interne procjene.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Sva financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti.

Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Derivativni financijski instrumenti

Fond koristi derivativne financijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitilo od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz poslovnih, financijskih i ulagačkih aktivnosti. Fond ne drži niti izdaje derivativne financijske instrumente u špekulativne svrhe. Svi derivativi su klasificirani kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derivativni financijski instrumenti uključuju terminske ugovore u stranoj valuti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Materijalne računovodstvene politike (nastavak)

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju transakcijske račune kod banaka.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit od Mirovinskog fonda ne podliježe oporezivanju.

Neto imovina Fonda i udjeli

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost udjela predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja udjela Fonda na isti dan.

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda regulirana je Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Materijalne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih standarda

A) Usvajanje novih ili izmijenjenih standarda i tumačenja

Sljedeći izmijenjeni standardi u primjeni su od 1. siječnja 2023. godine, usvojeni su u EU, ali nisu imali značajnog utjecaja na Fond:

- *MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (objavljen 18. svibnja 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).*
- *Dodaci MSFI-ju 17 i dodatak MSFI-ju 4 (objavljeni 25. lipnja 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).*
- *Prijelazna mogućnost za osiguravatelje koji primjenjuju MSFI 17 – Dodaci MSFI-ju 17 (objavljeni 9. prosinca 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).*
- *Dodaci MRS-u 1 i 2. Smjernicama za praksu uz MSFI-jeve (IFRS Practice Statement 2): Objava računovodstvenih politika (objavljeni 12. veljače 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine). MRS 1 je izmijenjen na način da od društava zahtijeva objavljivanje značajnih informacija o računovodstvenim politikama, a ne značajne računovodstvene politike. U dodatku se navodi definicija značajnih informacija o računovodstvenim politikama. Dodatak također pojašnjava da se informacije o računovodstvenim politikama smatraju značajnima ako bez njih korisnici financijskih izvještaja ne bi mogli razumjeti druge značajne informacije u financijskim izvještajima. Dodatak daje ilustrativne primjere informacije o računovodstvenim politikama koje će se vjerojatno smatrati značajnima za financijske izvještaje subjekta. Nadalje, dodatak MRS-u 1 pojašnjava da se nematerijalni podaci o računovodstvenim politikama ne trebaju objavljivati. Međutim, ako se objave, ne smiju prikrivati značajne informacije o računovodstvenim politikama. Kako bi se podržao ovaj dodatak, MSFI-jeva Izjava o praksama 2, 'Prosudbe o značajnosti' također je izmijenjena kako bi pojasnila na koji način primijeniti koncept značajnosti na objave računovodstvenih politika. Fond je prilagodio svoje računovodstvene politike potrebama ove izmjene.*
- *Dodaci MRS-u 8: Definicija računovodstvenih procjena (objavljeni 12. veljače 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).*
- *Odgođeni porez povezan s imovinom i obvezama koje proizlaze iz jedne transakcije – Dodaci MRS-u 12 (objavljeni 7. svibnja 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).*
- *Dodaci MRS-u 12 Porez na dobit: Međunarodna porezna reforma – Model pravila vezanih za Stup 2 (objavljeni 23. svibnja 2023. godine)*

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Promjene računovodstvenih standarda (nastavak)

B) Novi računovodstveni standardi i tumačenja

B.1. Novi računovodstveni standardi i tumačenja usvojena u EU

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine ili kasnije, koja nisu usvojena u EU i koje Fond nije ranije usvojio.

- *Dodaci MSFI-ju 16 Najmovi: Obveza po osnovi najma u transakciji prodaje s povratnim najmom (objavljeni 22. rujna 2022. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).*
- *Klasifikacija obveza u kratkoročne ili dugoročne – Dodaci MRS-u 1 (izvorno objavljeni 23. siječnja 2020. i naknadno izmijenjeni 15. srpnja 2020. i 31. listopada 2022. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).*

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

B.2. Novi računovodstveni standardi i tumačenja koja nisu usvojena u EU

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine ili kasnije, koja nisu usvojena u EU i koje Fond nije ranije usvojio.

- *Dodaci MRS-u 7 Izvještaj o novčanom tokovima i MSFI-ju 7 Financijski instrumenti: Objave: Financijski aranžmani dobavljača (objavljeni 25. svibnja 2023. godine).*
- *Dodaci MRS-u 21 Nedostatak zamjenjivosti (objavljeni 15. kolovoza 2023. godine).*
- *Prodaja ili unos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata – Dodaci MSFI-ju 10 i MRS-u 28 (objavljeni 11. rujna 2014. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon dana koji će utvrditi IASB).*

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4. Računovodstvene prosudbe i procjene

Bilješka Računovodstvene procjene i prosudbe nadopunjuje bilješku o upravljanju financijskim rizicima.

Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

(a) Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio financijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena.

Za financijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih financijskih instrumenata, na primjer „over – the counter“ derivativa ili vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima).

Utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine i obveza za koje ne postoji tržišna cijena zahtijeva korištenje metoda vrednovanja koje su opisane u Bilješci 3: *Principi mjerenja fer vrijednosti*. Za financijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o financijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u Bilješci 18: *Fer vrijednost*.

(b) Gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine koja se vodi po amortiziranom trošku

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u Bilješci 3: *Umanjenje vrijednosti financijske imovine*. Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje financijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima. Uprava kontinuirano procjenjuje regulatorne zahtjeve i osigurava da Fond posluje u skladu s odgovarajućim propisima.

(d) Situacija na financijskim tržištima

Uprava Društva za upravljanje ne može pouzdano procijeniti učinke na financijski položaj Fonda bilo kakvog daljnjeg pogoršanja likvidnosti financijskih tržišta te povećane nepostojanosti na tržištima valuta i kapitala. Uprava Društva za upravljanje smatra da poduzima sve potrebne mjere kako bi podržala održivost i rast poslovanja Fonda u trenutnim okolnostima.

S obzirom na svoju strategiju Fond je ulagao u dužničke vrijednosnice, kratkoročne depozite, vlasničke vrijednosne papire te u druge investicijske fondove, vodeći računa o ograničavanju izloženosti prema pojedinom izdavatelju. Na taj način se kreditni rizik imovine Fonda zadržava na razini koja je prihvatljiva u skladu s procjenom Uprave društva za upravljanje.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**5 Novčana sredstva**

	31. prosinca 2022. '000 eur	31. prosinca 2023. '000 eur
Tekući računi kod Depozitara		
- denominirani u eurima	3.719	142
- denominirani u stranim valutama		
- Američki dolar	13	421
- Britanska funta	2	2
- Švicarski franak	121	131
Transakcijski računi kod PBZ d.d.		
- denominirani u eurima	3.305	0
	<u>7.160</u>	<u>696</u>

6 a) Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti

	31. prosinca 2022. '000 eur	31. prosinca 2023. '000 eur
Vlasničke vrijednosnice		
- po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	27.327	39.174
Dužničke vrijednosnice		
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19.869	43.045
	<u>47.196</u>	<u>82.219</u>

6 b) Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku

	31. prosinca 2022. '000 eur	31. prosinca 2023. '000 eur
Dužničke vrijednosnice	5.967	5.969
	<u>5.967</u>	<u>5.969</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**7 Ostala imovina**

	31. prosinca 2022. '000 eur	31. prosinca 2023. '000 eur
Potraživanje po osnovu promjene članstva	81	220
Potraživanja po osnovu dividendi	9	4
	<u>90</u>	<u>224</u>
	<u><u>90</u></u>	<u><u>224</u></u>

8. Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)

	2022. '000 eur	2023. '000 eur
Dužničke vrijednosnice		
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	447	810
- po amortiziranom trošku	102	149
Plasmani kod banaka	2	354
	<u>551</u>	<u>1.313</u>
	<u><u>551</u></u>	<u><u>1.313</u></u>

Iznos od 810 tisuća eura (2022.: 447 tisuća eura) uključuje 54 tisuće eura (2022.: 12 tisuća eura) amortizacije diskonta / premija po metodi efektivne kamatne stope dužničkih vrijednosnica po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos od 149 tisuća eura (2022.: 102 tisuće eura) uključuje 3 tisuće eura (2022.: 2 tisuće eura) amortizacije diskonta / premija po metodi efektivne kamatne stope dužničkih vrijednosnica po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. U izvještajnim godinama nije bilo kamatnih prihoda po osnovi imovine umanjene vrijednosti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

9 Neto realizirani i nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti i tečajne razlike

2022.	Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata	Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Ukupno
	'000 eur	'000 eur	'000 eur	'000 eur
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	73	776	208	1.057
Investicijski fondovi	-64	-1.210	298	-976
Derivativni instrumenti	-679	120	0	-559
	<u>-670</u>	<u>-314</u>	<u>506</u>	<u>-478</u>
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	198	-2.340	0	-2.142
Ukupno	<u><u>-472</u></u>	<u><u>-2.654</u></u>	<u><u>506</u></u>	<u><u>-2.620</u></u>

2023.	Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata	Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Ukupno
	'000 eur	'000 eur	'000 eur	'000 eur
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	189	5.959	-137	6.011
Instrumenti tržišta novca	58	96	0	154
Investicijski fondovi	19	2.002	-255	1.766
Derivativni instrumenti	-47	169	0	122
	<u>219</u>	<u>8.226</u>	<u>-392</u>	<u>8.053</u>
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	-287	2.264	0	1.977
Ukupno	<u><u>-68</u></u>	<u><u>10.490</u></u>	<u><u>-392</u></u>	<u><u>10.030</u></u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

9 Neto realizirani i nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata i tečajne razlike (nastavak)

Nerealizirani dobiti i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje financijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se po neto principu u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Realizirani efekti za imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se po neto principu i prenose se u račun dobiti ili gubitka uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobiti i realizirani gubici prikazan je neto iznos dobitaka ili gubitaka zabilježenih u trenutku prodaje.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na tečajne razlike od financijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, financijskih instrumenata koji se vode po amortiziranom trošku, te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

Tijekom 2023. godine Mirovinski fond realizirao je 17 tisuća eura pozitivnih neto tečajnih efekata od spot kupoprodaje stranih valuta (2022.: 32 tisuće eura negativnih neto tečajnih efekata).

10 Naknada od uplaćenih doprinosa

Društvo za upravljanje ima pravo na naknadu od uplaćenih doprinosa koja iznosi 0,5% od doprinosa pojedinog člana uplaćenih u Mirovinski fond. Naknada se direktno umanjuje od doprinosa uplaćenih od strane članova. Budući da se naknada direktno umanjuje od doprinosa uplaćenih dnevno od strane članova Mirovinskog fonda i prenosi Društvu za upravljanje od strane Središnjeg registra osiguranika (REGOS), naknada se ne priznaje kao rashod Mirovinskog fonda, te su doprinosi uplaćeni od strane članova prikazani u financijskim izvještajima Mirovinskog fonda u iznosu umanjenom za naknadu od uplaćenih doprinosa.

11 Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom

	2022. '000 eur	2023. '000 eur
Naknada za upravljanje	191	263

Dnevno upravljanje Mirovinskim fondom obavlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Naknada za upravljanje u 2023. godini iznosi 0,27% godišnje od ukupne imovine umanjene za financijske obveze Fonda (2022.: 0,27%). Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

12 Naknada depozitaru

OTP banka d.d. je Depozitar („Depozitar“) imovine Mirovinskog fonda. Naknada Depozitara obračunava se na vrijednost ukupne imovine Mirovinskog fonda umanjene za iznos svih obveza Mirovinskog fonda s osnove ulaganja.

Naknada Depozitaru u prvih osam mjeseci 2023. iznosila je 0,016%, a do kraja 2023. godine povećana je na 0,017% (2022.: 0,015%).

Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

13 Naknada za izlaz

Društvo za upravljanje također ima pravo na naknadu za izlaz koja se obračunava članu prilikom izlaska iz Mirovinskog fonda u fond kojim upravlja drugo Društvo za upravljanje. Ova naknada se obračunava na iznos na osobnom računu člana i odbija od iznosa na osobnom računu člana Mirovinskog fonda. Budući da se naknada direktno umanjuje od iznosa sa računa člana i prebacuje Društvu za upravljanje, naknada se ne priznaje kao rashod Mirovinskog fonda. Naknada se računa kako slijedi:

<i>Datum izlaza</i>	2022. Naknada za izlaz	2023. Naknada za izlaz
Prva godina članstva	0,8%	0,8%
Druga godina članstva	0,4%	0,4%
Treća godina članstva	0,2%	0,2%
Izlaz u narednim godinama članstva	nula	nula

14 Naknada Agenciji

U skladu s regulativom, naknada se obračunava od strane Agencije na ukupnu imovinu Mirovinskog fonda u iznosu od 0,035% godišnje (2022.: 0,035%). Naknadu snosi Društvo za upravljanje i ne naplaćuje se od Mirovinskog fonda. Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

15 Transakcijski troškovi

Transakcijski i ostali rashodi uključuju transakcijske troškove i troškove namire.

16 Derivativni financijski instrumenti i trgovanje stranim valutama

Na dan 31. prosinca 2023. godine Fond ima otvoreno deset forward ugovora (2022.: osam forwarda) ugovorne vrijednosti 7.955 tisuća eura (2022.: 5.166 tisuća eura) kojima vrijednost obveze iznosi 0 eura (2022.: 0 eura), a vrijednost potraživanja iznosi 169 tisuća eura (2022.: 120 tisuća eura), te obveze prema alternativnim investicijskim fondovima u iznosu 1.746 tisuća eura.

Sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda, obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Mirovinski fond primarno je izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u stranim valutama u koje se ulažu eurski doprinosi uplaćeni od strane članova Mirovinskog fonda. Sukladno tome, Mirovinski fond uglavnom sklapa OTC devizne termenske ugovore ekonomske zaštite temeljem kojih kupuje eure i prodaje strane valute, s dospijećem do godinu dana.

Na navedene termenske ugovore Fond nije primijenio računovodstvo zaštite.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17. Financijski instrumenti i povezani rizici

Sukladno svojoj investicijskoj strategiji, Mirovinski fond drži različite derivativne i nederivativne financijske instrumente. Ulažački portfelj Mirovinskog fonda uključuje dužničke, vlasničke vrijednosnice, te plasmane kod banaka i forward ugovore.

Ulažacke aktivnosti Mirovinskog fonda izlažu Mirovinski fond različitim vrstama rizika povezanih s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste financijskog rizika kojima je Mirovinski fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Strukturu imovine i povezane rizike određuje i nadzire Društvo za upravljanje Mirovinskim fondom kako bi se ostvarili ciljevi ulaganja.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika.

Strategija upravljanja tržišnim rizikom Mirovinskog fonda određena je investicijskim ciljevima Mirovinskog fonda. Tržišnim rizikom i cjelokupnom tržišnom pozicijom Mirovinskog fonda dnevno upravlja Društvo za upravljanje sukladno usvojenim politikama i procedurama.

Strategija ulaganja Mirovinskog fonda je ostvarivanje adekvatne stope prinosa na dulji rok ulaganjem imovine Mirovinskog fonda pretežno u hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica. Društvo za upravljanje postiže navedene ciljeve ulaganjem imovine Mirovinskog fonda u sljedeće vrste ulaganja, uzimajući u obzir zakonska ograničenja i ograničenja ulaganja postavljena od strane Agencije:

1. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica - najmanje 30% neto vrijednosti imovine Fonda
2. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka, ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica - najviše 30% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točaka 6. i 9.
3. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 30% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točaka 6. i 9.
4. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 50% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točaka 6. i 9.
5. prenosive vlasničke vrijednosne papire uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 65% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točaka 6. i 9.
6. udjele UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajuće fondove koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom - najviše 30% neto vrijednosti imovine Fonda

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

7. udjele ili dionice u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionice ili poslovne udjele u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad srednjeg ili velikog društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima dobili u Republici Hrvatskoj, ili odobrenje za rad u drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim upraviteljima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima - najviše 15% neto vrijednosti imovine Fonda
8. depozite kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija - najviše 20% neto vrijednosti imovine Fonda
9. izvedene financijske instrumente kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedene financijske instrumente kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) i to jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda
10. novac na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz točke 8. - najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda, odnosno iznimno 20% neto vrijednosti imovine Fonda, ali na rok ne duži od 14 dana
11. prenosive vlasničke i/ili dužničke vrijednosne papire koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske – najviše 55% neto vrijednosti imovine Fonda
12. prenosive vlasničke vrijednosne papire i/ili udjele kojima se trguje odnosno koji se nude putem uređenih sustava za prikupljanje kapitala koje priznaje Agencija – najviše 0,2% neto vrijednosti imovine Fonda
13. druge vrste imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 10.

Imovina Fonda mora se ulagati na način da bude valutno usklađena s obvezama Fonda, odnosno najmanje 40% neto vrijednosti imovine Fonda mora biti uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Imovina Mirovinskog fonda investira se u dužničke i vlasničke vrijednosnice sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi maksimizirala očekivani prihod te minimizirala očekivani rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

(a) Tečajni rizik

Mirovinski fond može ulagati u financijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Kao što je objašnjeno u bilješci 16 *Derivativni financijski instrumenti i trgovanje stranim valutama* zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje derivativa u svrhu zaštite i efikasnog upravljanja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. Tijekom 2023. godine, Mirovinski fond sklopio je 21 (2022.: 51 deviznih forward ugovora) devizni forward ugovor s ciljem ekonomske zaštite njegove izloženosti tečajnom riziku koji proizlazi iz vrijednosnih papira denominiranih u američkom dolaru, dok su se u 2022. godini devizni forward ugovori odnosili na euro i američki dolar budući da je funkcionalna valuta fonda bila kuna.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Tržišni rizik (nastavak)**(a) Tečajni rizik (nastavak)*

Usljed ulaska Republike Hrvatske u eurozonu sa 1.1.2023. sva imovina Fonda konvertirana je iz kunskih vrijednosti u eurske vrijednosti stoga Fond nema valutnog rizika prema valuti euro.

Da je tečaj američkog dolara na dan 31. prosinca 2023. u odnosu na euro ojačao/oslabio 1%, uz pretpostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 116 tisuća eura (2022.: 69 tisuća eura).

Da je tečaj švicarskog franka na dan 31. prosinca 2023. u odnosu na euro ojačao/oslabio 1%, uz pretpostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 3 tisuća eura (2022.: 3 tisuće eura).

Ukupna izloženost Mirovinskog fonda tečajnim fluktuacijama na dan izvještavanja je bila kako slijedi:

	31. prosinca 2022. '000 eur	31. prosinca 2022. %	31. prosinca 2023. '000 eur	31. prosinca 2023. %
Imovina				
Euro	20.635	25,96	0	0,00
Američki dolar	11.849	14,91	19.391	16,11
Britanska funta	2	0,00	2	0,00
Švicarski franak	251	0,32	252	0,21
Rumunjski lev	0	0,00	1.659	1,38
Ukupno strane valute	32.737	41,19	21.303	17,70
Euro*	46.856	58,96	99.238	82,45
Ukupno imovina	79.593	100,15	120.542	100,16
Obveze				
Euro*	-117	-0,15	-187	-0,16
Ukupno obveze	-117	-0,15	-187	-0,16
Neto imovina članova Mirovinskog fonda	79.476	100,00	120.355	100,00

* Usljed ulaska Republike Hrvatske u eurozonu sa 1.1.2023. sva imovina Fonda konvertirana je iz kunskih u eurske vrijednosti stoga su kunski iznosi izraženi u eurima na dan 31.12.2022.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(a) Tečajni rizik (nastavak)

Izloženost imovine Fonda prema američkom dolaru zaštićena je forward ugovorom nominalne vrijednosti prikazane u nastavku:

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
	Nominalna vrijednost	Nominalna vrijednost
	'000 eur	'000 eur
Američki dolar	5.166	7.955
	<u>5.166</u>	<u>7.955</u>

Rizik specifičnih instrumenata

Mirovinski fond ulazi u termenske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Terminski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Terminski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Terminski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti terminskih ugovora u stranoj valuti kojima Mirovinski fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove terminskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Mirovinskog fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih financijskih instrumenata.

(b) Kamatni rizik

Mirovinski fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. Mirovinski fond nema kamatonosnih obveza.

Kako bi Fond ograničio izloženost riziku promjene kamatnih stopa prati se duracija dužničkog dijela portfelja.

Na dan 31. prosinca 2023. duracija cijelog portfelja dužničkih vrijednosnih papira iznosi 6,25 (2022.: 3,30). Navedeno znači, da su kamatne stope bile za 1 postotni bod veće/manje, vrijednost imovine bila bi 3.062 tisuća eura manja/veća (2022.: 853 tisuće eura), kao posljedica smanjenja/povećanja fer vrijednosti dužničkih vrijednosnica.

Do danas, Mirovinski fond nije imao potrebe ulaziti u transakcije zaštite portfelja od kamatnog rizika.

Efektivne kamatne stope	31. prosinca	31. prosinca
	2022.	2023.
	%	%
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	0,02	2,70
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3,72	3,19
Financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku	2,51	2,41

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(c) Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena, bilo da su iste uzrokovane faktorima specifičnim za određeno ulaganje, njegovog izdatelja ili faktore koji utječu na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz trgovanja vlasničkim vrijednosnicama. Sukladno Zakonu i regulativi Agencije, Mirovinskom fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište, čiji je izdatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, ukoliko zadovoljava zakonske uvjete i uvjete koje je propisala Agencija. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima.

Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diversificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima. Da su se burzovni indeksi na dan 31. prosinca 2023. godine povećali/smanjili za 10%, a da su sve ostale varijable ostale konstantne, navedeno bi povećalo/smanjilo neto imovinu Fonda za 4.960 tisuća eura (2022.: 3.486 tisuća eura).

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Mirovinskom fondu u trenutku njihova dospelja. Neispunjavanje obveza od strane stranke prema Mirovinskom fondu ugrozilo bi likvidnost Mirovinskog fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Mirovinskog fonda na datum izvještavanja od financijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u Izvještaju o financijskom položaju.

Rizik da druga strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovanju instrumentima sa pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi se upravljalo kreditnim rizikom, investicije Fonda su diversificirane i preferiraju se partneri i izdavatelji niskog kreditnog rizika.

Na dan 31. prosinca 2023. godine sljedeća financijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija, ulaganja u dužničke vrijednosnice, derivativna financijska imovina i ostala potraživanja.

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja što se svakodnevno prati.

Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Kreditni rizik (nastavak)*

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

		31. prosinca 2022.	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.	31. prosinca 2023.
	Rejting	'000 eur	%	'000 eur	%
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	Bez rejtinga	17.862	22,44	12.929	10,73
Dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca	AA+	1.496	1,88	5.892	4,89
	AA	0	0,00	7.693	6,38
	BBB+	23.812	29,92	42.016	34,86
	B+	0	0,00	339	0,28
	B	255	0,32	0	0,00
	Bez rejtinga	272	0,34	145	0,12
Derivativna financijska imovina	Bez rejtinga	120	0,15	169	0,14
Ostala potraživanja	A-	2	0,00	3	0,00
	AA-	0	0,00	0	0,00
	BBB+	0	0,00	1	0,00
	BBB	0	0,00	0	0,00
	Bez rejtinga	88	0,11	220	0,18
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		43.907	55,16	69.407	57,58
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		35.687	44,84	51.135	42,42
Ukupno imovina		79.593	100	120.542	100,00

Na datum izvještavanja Fond nema financijsku imovinu kojoj je vrijednost umanjena.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Kreditni rizik (nastavak)*

Financijska imovina Mirovinskog fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da komitenti u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze:

	31. prosinca 2022. '000 eur	31. prosinca 2022. %	31. prosinca 2023. '000 eur	31. prosinca 2023. %
Instrumenti s kreditnim rizikom				
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Ministarstvo financija Republike Hrvatske	17.846	22,42	36.047	29,90
- Vlada Sjedinjenih Američkih Država	1.496	1,88	5.892	4,89
- Vlada Francuske Republike	0	0,00	623	0,52
- Komunalne usluge, domaći izdavatelji	255	0,32	339	0,28
- Financijska industrija, domaći izdavatelji	130	0,16	0	0,00
- Informatička tehnologija, domaći izdavatelji	142	0,18	145	0,12
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku				
- Ministarstvo financija Republike Hrvatske	5.966	7,50	5.969	4,95
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlada Francuske Republike	0	0,00	7.071	5,87
Derivativna financijska imovina	120	0,15	169	0,14
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	17.862	22,44	12.929	10,73
Ostala potraživanja	90	0,11	224	0,19
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	43.907	55,16	69.407	57,58
Ostali instrumenti koji nisu izloženi kreditnom riziku	35.687	44,84	51.135	42,42
Ukupno imovina	79.593	100	120.542	100,00

Na dan 31. prosinca 2023. od ukupne izloženosti imovine Fonda 34,86% (2022.: 29,92%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Fond nije u izvještajnoj godini zabilježio umanjenje vrijednosti financijske imovine.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Rizik likvidnosti*

Rizik likvidnosti znači situaciju u kojoj vrijednosni papir ne može biti prodan u odgovarajućem roku po razumnoj cijeni što može imati utjecaja na vrijednost fonda ako je ulaganje potrebno prodati u dugledno vrijeme.

Rizik likvidnosti također se odnosi i na osiguravanje dovoljno likvidnih sredstava kako bi se podmirili odljevi sredstava iz Fonda prema zahtjevima članova za isplatu.

Kako bi upravljalo ovim rizikom, Društvo procjenjuje likvidnost ulaganja u odnosu na potencijalne isplate te vodi računa o usklađenosti ulaganja s potrebama.

Sve financijske obveze (sve su nekamatonosne pa su očekivani odljevi jednaki nominalnom iznosu) na dan 31. prosinca 2023. u iznosu od 187 tisuća eura (2022.: 117 tisuća eura) moraju se podmiriti u roku kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
	'000 eur	'000 eur
do 1 mjeseca	117	187
od 1 do 3 mjeseca	0	0
od 3 do 12 mjeseci	0	0
	<u>117</u>	<u>187</u>
	<u><u>117</u></u>	<u><u>187</u></u>

Imovina članova u iznosu od 120.355 tisuća eura (2022.: 79.476 tisuća eura) nema ugovoreno dospijeće.

Na temelju povijesnih razina aktivnosti, Fond u prosjeku ima dnevne odljeve povezane s otkupom udjela u iznosu od 7 tisuća eura (2022.: 7 tisuća eura).

Ročnost financijske i ostale imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za svu imovinu osim financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koja je prikazana kao kratkotrajna bez obzira na rokove dospijeća, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
	'000 eur	'000 eur
Dugotrajna imovina	21.454	47.183
Kratkotrajna imovina	58.139	73.359
	<u>79.593</u>	<u>120.542</u>
	<u><u>79.593</u></u>	<u><u>120.542</u></u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročnost financijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospelju za zajmove i potraživanja i imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te za novčana sredstva i depozite kod kreditnih institucija i financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
	'000 eur	'000 eur
Do 1 mjeseca	52.929	70.401
Od 1 do 3 mjeseca	645	1.982
Od 3 do 12 mjeseci	4.565	976
Preko godine dana	21.454	47.183
	79.593	120.542

Većina financijske imovine kotira.

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice u potpunosti su plaćene. U neto imovinu Fonda spadaju navedene otkupive jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni uvjeti, svaka jedinica ima pravo prijenosa na društvo za mirovinsko osiguranje u roku od 3 radna dana od dana otkupa po cijeni neto imovine po jedinici na datum otkupa. Relevantna kretanja u neto imovini iskazana su u izvještaju o promjenama u neto imovini fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Fond nastoji uključiti primljene doprinose u odgovarajuća ulaganja pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti kako bi se ostvario otkup i povećavajući likvidnost kratkoročnim kreditima ili prodajom kotiranih vrijednosnica ako je potrebno.

Neto imovina Fonda po jedinici iznosi 24,3033 eur na dan izvještavanja (2022.: 21,5065 eur).

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektno štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

18 Fer vrijednost

Većina financijskih instrumenata Mirovinskog fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost financijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge financijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospelja ovih financijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Fond uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta. Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerenja fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerenja fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost financijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Fer vrijednost (nastavak)****Procjena fer vrijednosti (nastavak)**

Razina 3: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze Fonda koji se mjere po fer vrijednosti na dan izvještavanja:

31. prosinca 2022. godine	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlasničke vrijednosnice	15.221	5.504	6.603	27.328
- Ulaganja u fondove	8.359	0	0	8.359
- Forward ugovori	0	120	0	120
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
-Dužničke vrijednosnice	9.812	9.915	142	19.869
Ukupno imovina	33.392	15.539	6.745	55.676
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka				
-Forward ugovori	0	0	0	0
Ukupno obveze	0	0	0	0

31. prosinca 2023. godine	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlasničke vrijednosnice	30.262	1.772	7.140	39.174
- Instrumenti tržišta novca	7.071	0	0	7.071
- Ulaganja u fondove	11.961	0	0	11.961
- Forward ugovori	0	169	0	169
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
-Dužničke vrijednosnice	33.027	10.018	0	43.045
Ukupno imovina	82.321	11.959	7.140	101.420
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka				
-Forward ugovori	0	0	0	0
Ukupno obveze	0	0	0	0

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za financijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i vlasničkih instrumenata koja su klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

18 Fer vrijednost (nastavak)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i termimska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 1 u iznosu od 6.671 tisuću eura (2022.: 4.737 tisuća eura) tijekom godine su bile uključene u razinu 2.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 1 u iznosu od 2.071 tisuću eura (2022.: 1.046 tisuća eura) tijekom godine su bile uključene u razinu 3.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 2 u iznosu od 3.057 tisuća eura (2022.: 8.379 tisuća eura) tijekom godine su bile uključene u razinu 1.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 2 u iznosu od 1.917 tisuća eura (2022.: 0 eura) tijekom godine su bile uključene u razinu 3.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 3 u iznosu od 0 eura (2022.: 2.677 tisuća eura) tijekom godine su bile uključene u razinu 1.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 3 u iznosu od 89 tisuća eura (2022.: 3.918 tisuća eura) tijekom godine su bile uključene u razinu 2.

Ulazni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi.

Ulazni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerenja. Međutim, cilj mjerenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda diskontiranog novčanog toka
- Metoda usporednih vrijednosti (Peer grupa)

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Tablica u nastavku prikazuje ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta i učinak promjene jedne ili više takvih pretpostavki u pozadini tehnika procjene usvojenih na temelju razumnih mogućih alternativnih pretpostavki.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Fer vrijednost (nastavak)****Procjena fer vrijednosti (nastavak)****31.12.2022.**

Investicija	Fer vrijednost u 000 eur	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednosti u 000 eur
ACI d.d., dionica, u kunama	495	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-62 / +81
CIAK d.d., dionica, u kunama	998	Metoda diskontiranih novčanih tokova, relativnih vrijednosti i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-187 / +246
The Garden Brewery d.d., dionica, u kunama	433	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja relevantna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-110 / 143
Imperial d.d., dionica, u kunama	1.382	Metoda diskontiranih novčanih tokova i tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-175 / +231
Ilirija d.d., dionica, u kunama	2.041	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-482 / +631
Meritus ulaganja d.d., dionica, u kunama	495	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-107 / +140
M7 Primo d.d., dionica serije A, u kunama	290	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-31 / 37
M7 Primo d.d., dionica serije B, u kunama	469	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-51 / +61
Meritus ulaganja d.d., obveznica, u eurima	142	Raspon na cijenu	Diskontna stopa	+/- 10%	-77 / +80

31.12.2023.

Investicija	Fer vrijednost u 000 eur	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednosti u 000 eur
ACI d.d., dionica, u eurima	489	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-46 / +59
CIAK d.d., dionica, u eurima	1.131	Metoda diskontiranih novčanih tokova, relativnih vrijednosti i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-182 / +238
The Garden Brewery d.d., dionica, u eurima	501	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja relevantna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-73 / +93
Imperial d.d., dionica, u eurima	2.211	Metoda diskontiranih novčanih tokova i tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-184 / +239
Ilirija d.d., dionica, u eurima	1.961	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-223 / +290
M7 Primo d.d., dionica, u eurima	847	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-62 / +76

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Fer vrijednost (nastavak)****Procjena fer vrijednosti (nastavak)**

Sljedeća tablica prikazuje uskladu između početnih i završnih stanja za mjerenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno '000 eur
Stanje na 1. siječnja 2022.	2.952
Neto gubici priznati u računu dobiti i gubitka	998
Neto dobiti priznati u ostalog sveobuhvatnoj dobiti	-6
Kupnje/ Prodaje	1.200
Prijenos u/iz razine 3	1.601
Stanje na 31. prosinca 2022.	6.745
Neto dobiti priznati u računu dobiti i gubitka	549
Neto dobiti priznati u ostalog sveobuhvatnoj dobiti	0
Kupnje/ Prodaje	952
Prijenos u/iz razine 3	-1.106
Stanje na 31. prosinca 2023.	7.140

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

19 Transakcije s povezanim osobama

U skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima, povezana osoba u odnosu na Društvo i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva su vlasnici Društva, članovi Uprave i Nadzornog odbora Društva i njihovi bračni i izvanbračni drug(ovi), životni partner(i) ili srodnik/srodnici do uključujući drugog stupnja u ravnoj lozi, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva te Depozitar.

Fondom upravlja Društvo za upravljanje koje je u vlasništvu Allianz Holding eins GmbH registriranog u Austriji i Zagrebačke banke d.d. Zagreb, registrirane u Hrvatskoj. Krajnji vlasnik i krajnje kontrolno društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka. Sve članice i podružnice Allianz Grupe i UniCredit Grupe su povezane osobe s Fondom.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s Društvom za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	U '000 eur 2022.	U '000 eur 2023.
Obveze		
Obveze prema Društvu za upravljanje fondom	18	27
Rashodi		
Rashodi s osnova odnosa s Društvom za upravljanje (Bilješka 11)	191	263

Fond tijekom ovog i usporednog izvještajnog razdoblja nije ulagao u prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca izdane od strane povezanih osoba, kao niti u udjele u investicijskim fondovima pod upravljanjem povezane osobe mirovinskog fonda.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s vlasnicima Društva za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	u '000 eur 2022.	u '000 eur 2023.
Imovina		
Izvedeni financijski instrumenti	40	58
Rashodi		
Realizirani gubici od financijskih instrumenata	327	37
Transakcijski troškovi	4	2
Ostale negativne tečajne razlike	28	22
Prihodi		
Nerealizirani dobiti od financijskih instrumenata	40	58
Realizirani dobiti od financijskih instrumenata	164	30
Ostale pozitivne tečajne razlike	11	25
Prihodi od kamata	0	2

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**19 Transakcije s povezanim osobama (nastavak)**

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s Depozitarom za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	u '000 eur 2022.	u '000 eur 2023.
Imovina		
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija (Bilješka 5)	3.856	696
Potraživanja s osnovu forward ugovora	61	18
Obveze		
Obveze prema Depozitaru	2	2
Rashodi		
Naknada Depozitaru	11	16
Transakcijski troškovi	7	6
Realizirani gubici od derivativnih instrumenata	0	47
Realizirani gubici od financijskih instrumenata	130	0
Ostale negativne tečajne razlike	107	137
Prihodi		
Prihodi od kamata	1	83
Ostale pozitivne tečajne razlike	103	134
Nerealizirani dobiti od derivativnih instrumenata	0	18
Realizirani dobiti od financijskih instrumenata	107	0
Realizirani dobiti od derivativnih instrumenata	0	38

20 Događaji nakon datuma bilance

Dana 1. siječnja 2024. godine na snagu stupa novi Zakon o obveznim mirovinskim fondovima Kao najznačajnija izmjena koja se tiče poslovanja Društva za upravljanje i Fonda je ukidanje ulazne naknade obračunate na uplate doprinosa u II stup mirovinskog osiguranja, te nova dinamika smanjenja naknade za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima, čime se ista smanjuje na 0,25% u narednoj, te za 0,01 postotni bod svake slijedeće godine, do konačnog smanjenja na 0,20%.